

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kegyelemről és szentségekről

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Római Katolikus Didaktikai Teológia / Roman Catholic Didactic Theology / Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Kegyelemről és szentségekről / About Grace and Sacraments / Despre har și sacramento	A tantárgy kódja	RLM1227
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	6
2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező
2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy (DF)		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2; 3.3. szeminárium/labor/projekt: 2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28; 3.6. szeminárium/labor: 28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása			óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)			32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás			20
Szemináriumok/laborok/projektek, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása			22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)			14
Vizsgák			6
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel / tutorral			0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama			94
3.8. A félév összóraszama			150
3.9. Kreditszám			6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincsenek.
4.2. kompetenciabeli	Nincsenek.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt előadóterem; internet-hozzáférés és online platform az anyagok és a kommunikáció számára.
5.2. A szeminárium/labor lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt terem; hozzáférés bibliográfiához, patrisztikus, zsinati és tanítóhivatali szövegekhez; online platform a szövegek és feladatok megosztására.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből átvéve)

Szakmai kompetenciák	Kompetencia
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1. A római katolikus teológia és a Katolikus Egyház alapvető etikai elveinek bemutatása a didaktikai tevékenységben. C1.1. A Római Katolikus Egyház eszmerendszereinek és etikai elveinek magyarázata és értelmezése a didaktikai tevékenységben. C1.2. A szakterület alapelveinek és módszereinek alkalmazása a vallás és társadalmi következményeinek kutatásában.
CP4	C4. A vallási és kulturális kontextus azonosítása és elemzése közösségekben, többfélekezetű környezetben, valamint bekapcsolódás pasztorális és közösségi tevékenységekbe. C4.1. A katolikus tanítás és az Egyház erkölcsi elveinek bemutatása akadémiai követelmények szerint. C4.5. Tudományos dolgozatok megírásának képessége. C4.7. Liturgikus cselekmények szervezésének képessége a plébánia keretében. C4.8. Csapatmunka a plébániai keretben, katechetikai és pasztorális tevékenységek végzésével. C4.9. Vallási és közösségi események, ünnepek szervezésének képessége.
Transzverzális kompetenciák	Kompetencia
CT1	C1. A szakmai feladatok határidőre, pontosan, hatékonyan és felelősségteljesen történő teljesítése, az etikai és szakmai deontológiai elvek tiszteletben tartásával.
CT3	C3. A szakmai képzés iránti szükséglet önértékelése, valamint a személyes és szakmai fejlődés erőforrásainak és módjainak azonosítása a munkaerőpiaci követelményekhez való beilleszkedés és alkalmazkodás céljából. C3.1. A folyamatos képzés szükségességének tudatosítása. C3.2. A tanulási erőforrások és technikák hatékony használata a személyes és szakmai fejlődés érdekében.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből átvéve)

Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

CP1	Leírja a bibliai szövegek tartalmát és történetét, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetét. Megérti és magyarázza a katolikus tanítás központi teológiai fogalmait, integrálva a bibliai, dogmatikai és történeti perspektívát.	Alkalmazza az exegetikai módszereket, segédtudományok segítségével is. Kritikusan értelmezi a bibliai szövegeket és a tanítóhivatali dokumentumokat, megfelelő hermeneutikai elvek és vallástudományi kutatási módszerek alkalmazásával.
CP4	Szisztematikusan és racionálisan leír alapvető vallási és teológiai fogalmakat, valamint a bibliai szövegek tartalmát, történetét és szó szerinti, illetve szimbolikus üzenetét.	Szisztematikusan elemez teológiai elméleteket és fogalmakat, nyitott a vitatott témákról folytatott párbeszédre vallási toleranciával, és keresi a több vallási csoport számára közös keresztény alapokat.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató meghatározza a kegyelemtan és a szentségtan alapvető fogalmait.
2. A hallgató magyarázza a kegyelemről és a szentségekről szóló katolikus tanítás bibliai, patrisztikus és tanítóhivatali alapjait.
3. A hallgató bemutatja a kegyelemtan történeti fejlődését, a pelagiánus vitákat, a reformációval kapcsolatos vitákat, valamint a trienti zsinat dogmatikai megfogalmazásait.
4. A hallgató rendszerezetten ismerteti a szentségek természetét, helyüket az üdvösség rendjében és jelentőségüket az Egyház életében, különösen az Eucharisziát.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató kritikusan elemez a kegyelemről és a szentségekről szóló tanítás szempontjából releváns bibliai, patrisztikus, zsinati és tanítóhivatali szövegeket.
2. A hallgató helyesen használja a kegyelemre, megigazulásra és szentségekre vonatkozó dogmatikai terminológiát szóbeli és írásbeli érvelésben.
3. A hallgató összehasonlítja a kegyelemről és a szentségekről alkotott katolikus, ortodox és protestáns nézőpontokat, kiegyensúlyozott akadémiai és ökumenikus szintézist megfogalmazva.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: prolegomena, kegyelem és szentségek	Interaktív előadás, bemutatás, párbeszéd	A diszciplína státusza és alapterminológia
2. Dogma és dogmatika: alapfogalmak	Interaktív előadás, problematizálás	Dogma, tanfejlődés, teológiai nyelv
3. A dogmatika mint párbeszéd Isten és ember között	Interaktív előadás, vita	Kinyilatkoztatás, hit, hagyomány és értelmezés
4. A dogmatika mint tudomány: a teológia önkifejezése	Interaktív előadás, szintézis	A dogmatikai módszer és kapcsolata más teológiai diszciplínákkal
5. A szentség fogalma a Szentírásban és az egyházatyák tanításában	Előadás, szövegelemzés	Bibliai és patrisztikus alapok
6. A skolasztika és a reformáció a szentségekről	Előadás, történeti elemzés, párbeszéd	A szentségi tan fejlődése
7. A trienti zsinat tanítása	Előadás, doktrinális elemzés	Dogmatikai meghatározások és polémikus kontextus
8. A szentség fogalmának elemzése és alkalmazása	Interaktív előadás, rendszerezés	Hatékony jel, anyag, forma, kiszolgáltató, hatások
9. A kegyelem: bevezetés és bibliai források	Előadás, bibliai elemzés	Kegyelem, megigazulás, megszentelődés
10. A pelagiánus vita és a skolasztika	Előadás, történeti elemzés	Agoston, Pelagius és a kegyelemtan kidolgozása
11. A reformáció álláspontja és a Katolikus Egyház válasza	Előadás, ökumenikus párbeszéd	Megigazulás, hit, cselekedetek, szentségek
12. Kortárs kérdések és a közös nyilatkozat	Előadás, vita	Katolikus-lutheránus párbeszéd a megigazulásról
13. A kegyelem mint a Szentháromság kinyilatkoztatása	Előadás, rendszerezés	A kegyelmi élet trinitárius dimenziója
14. A kegyelem, a szentségek és az Egyház szerepe az üdvösségben	Előadás, szintézis	Egyház, szentségiség és keresztény élet

Könyvészet – előadás
Leo Scheffczyk: A katolikus hit világa. Igazság és alak, Szent István Társulat, Budapest, 2012; Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, I–II. kötet, Vigilia, Budapest, 1996; Richard R. Gaillardetz: A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe, L'Harmattan, Budapest, 2011; Tózsér Endre – Várnai Jakab (szerk.): Dogmafejlődés, dogmaértelmezés, L'Harmattan, Budapest, 2012; Gánóczy Sándor: Bevezetés a katolikus szentségtanba, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006; Denzinger – Hünermann: Hitvallások és az Egyház tanítóhivatalának megnyilatkozásai; Vanyó László: Bevezetés az ókeresztény kor dogmatikájába; Joseph Ratzinger: Bevezetés a keresztény hit világába; Zamfir Korinna: Ökumenikus teológia; tanítóhivatali dokumentumok: Sacramentum Caritatis, Ecclesia de Eucharistia, Reconciliatio et poenitentia, Amoris Laetitia.

8.2 Szeminárium / labor

Szeminárium / labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, a félév tematikája	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	A könyvészet a tevékenységi tervben található
2. Kereszttség I.	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Bibliai alapok és hagyomány
3. Kereszttség II.	Szövegelemzés, vita	Szentségi hatások és egyházi dimenzió
4. Bérmlás	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	A Szentlélek ajándéka
5. Eucharisztia I.	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Bibliai és patrisztikus alapok
6. Eucharisztia II.	Szövegelemzés, vita	Valóságos jelenlét, áldozat és közösség
7. Bűnbocsánat szentsége I.	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Bűn, megtérés és megbocsátás
8. Bűnbocsánat szentsége II.	Szövegelemzés, vita	Pasztorális és egyházi dimenzió
9. Betegek kenete	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Betegség, gyógyulás, keresztény remény
10. Egyházi rend I.	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Szolgálat, apostoliság, szentségi jelleg
11. Egyházi rend II.	Szövegelemzés, vita	Egyháztani és pasztorális dimenzió
12. Házasság I.	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Szövetség, szeretet, család
13. Házasság II.	Szövegelemzés, vita	Pasztorális kérdések és tanítóhivatali dokumentumok
14. Következtetések: kegyelem és szentségek az Egyház életében	Szintézis, párbeszéd, formatív értékelés	A tanulási eredmények integrálása
Könyvészet – szeminárium: Gánóczy Sándor: Bevezetés a katolikus szentségtanba, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006; Schneider, Theodor (szerk.): A dogmatika kézikönyve, II. kötet; Előd István: Katolikus dogmatika; Mihályfi Ákos: Az emberek megszentelése; Babos István: Az Egyház szentségei; Zamfir Korinna: Ökumenikus teológia; Bagyinszki Ágoston: A hitvallástól a teológiai megalapozásig; Yves M.-J. Congar: Az egyház élő hagyománya; Denzinger – Hünermann: Hitvallások és az egyház tanítóhivatalának megnyilatkozásai; Amoris Laetitia; Sacramentum Caritatis; Ecclesia de Eucharistia; Reconciliatio et poenitentia. Az előadás könyvészetét a szeminárium alapkönyvészeteként is használandó.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben

9.4 Előadás	A kegyelemről és a szentségekről szóló alapfogalmak ismerete; dogmatikai érvelési képesség; a bibliai, patrisztikus, zsinati és tanítóhivatali források helyes használata; teológiai szintetizáló képesség.	Írásbeli vizsga: teszt, szövegelemzés és/vagy teológiai esszé. Online oktatás esetén: szóbeli vizsga vagy platformon történő értékelés.	90%
9.5 Szeminárium/labor	Aktív részvétel a szövegelemzésben; bekapcsolódás az egyéni és csoportos tevékenységekbe; a könyvszet és a szemináriumi feladatok előkészítése; érvelt teológiai értelmezés megfogalmazása.	Folyamatos értékelés: szemináriumi aktivitás, szövegelemzés, érvelt hozzászólások, esetleges feladatok/olvasási lapok.	10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei: a kegyelemtan és szentségtan alapfogalmainak ismerete; a kegyelemről és a szentségekről szóló tanítás főbb bibliai, patrisztikus és tanítóhivatali forrásainak azonosítása; aktív részvétel az előadásokon és szemináriumokon; bekapcsolódás a szövegelemzésbe; hiányzások esetén a feladatok/dolgozatok határidőre történő leadása; legalább 5-ös osztályzat megszerzése a végső értékelésen.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok / Sustainable Development Goals)

Kiválasztott ikon: SDG 4 – Minőségi oktatás.

		A fenntartható fejlődés általános ikonja						
			X					
								Nem alkalmazható

Kitöltés időpontja: .....

Előadás felelőse:	Szeminárium felelőse:	
Az intézeti jóváhagyás dátuma:	Intézetigazgató:	